

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2004

2009

Επιτροπή Αναφορών

6.9.2011

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ

Θέμα: Αναφορά 0980/2007, του Torkild Todsén, δανικής ιθαγένειας, εξ ονόματος της «Borgergruppen» (Ομάδα Πολιτών), σχετικά με το σχέδιο κατασκευής αυτοκινητοδρόμου μεταξύ Kipleven και Sønderborg στη Δανία

1. Περίληψη της αναφοράς

Ο αναφέρων διαμαρτύρεται για τα σχέδια κατασκευής αυτοκινητοδρόμου μεταξύ Kipleven και Sønderborg, που, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του, αντίκεινται στην περιβαλλοντική νομοθεσία της ΕΕ, και συγκεκριμένα στην οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας και στην οδηγία 79/409/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών. Πέρα από τον αρνητικό αντίκτυπο του σχεδίου στη φύση, η επιλεγείσα χάραξη θα έχει ως αποτέλεσμα ασκόπως μεγαλύτερες διαδρομές για πολλούς οδηγούς και περισσότερους από 5 000 τόνους επιπλέον εκπομπές CO₂ ετησίως με ό,τι αυτό συνεπάγεται για ένα κλίμα που ήδη υφίσταται μεγάλες πιέσεις. Για τους λόγους αυτούς, ο αναφέρων ζητεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να παρέμβει και να διασφαλίσει τη συμμόρφωση των δανικών αρχών με τη συναφή νομοθεσία της ΕΕ.

2. Παραδεκτό

Χαρακτηρίστηκε παραδεκτή στις 4 Μαρτίου 2008. Η Επιτροπή κλήθηκε να παράσχει πληροφορίες (άρθρο 192, παράγραφος 4, του Κανονισμού).

3. Απάντηση της Επιτροπής, που ελήφθη στις 17 Ιουλίου 2008.

Ο αναφέρων ανησυχεί ότι ένας σχεδιαζόμενος αυτοκινητόδρομος στη Δανία, μεταξύ Kipleven και Sønderborg, θα επηρεάσει σημαντικά αρκετές παρακαείμενες προστατευόμενες περιοχές. Οι εν λόγω περιοχές είναι οι εξής:

- 1) ΤΚΣ και ΖΕΠ Hostrup sø, Assenholm mose og Felsted Vestermark (DK009X058).

CM876830EL.doc

PE411.974v04-00

- 2) ΤΚΣ και ΖΕΠ Rinkenæs skov, Dyrehaven og Rode skov (DK009X0068).
- 3) ΖΕΠ Flensborg Fjord og Nybøl Nor (DK009X0064).

Συγκεκριμένα, ο δρόμος θα περάσει μέσα από την περιοχή Hostrup sø καθώς και κοντά από τον τόπο Rinkenæs skov.

Σύμφωνα με τον αναφέροντα, το σχέδιο υποβλήθηκε σε διαβούλευση με το κοινό και άνω του 85% των ληφθέντων σχολίων τάσσονταν κατά του σχεδίου. Θεωρώντας ότι το σχέδιο θα επιφέρει σημαντική υποβάθμιση των χαρακτηρισθεισών περιοχών, ο αναφέρων ισχυρίζεται ότι το σχέδιο πρέπει να ανασταλεί αμέσως.

Ο αναφέρων υπογραμμίζει ότι υπάρχει ένας αυτοκινητόδρομος ακριβώς στα δυτικά του τόπου Hostrup sø. Ο σχεδιαζόμενος αυτοκινητόδρομος θα περάσει μέσω του τόπου στα νότια, και, επομένως, η κεντρική περιοχή του τόπου θα περικυκλωθεί σε έναν θύλακα κυκλοφορίας. Η αυξημένη κυκλοφορία θα αυξήσει τις πιέσεις στον τόπο, ιδίως όσον αφορά τον θόρυβο και τους ρύπους. Οι συνήθειες διατροφής και αναπαραγωγής των πτηνών θα επηρεασθούν δυσμενώς λόγω των ενοχλήσεων από τον συνεχή θόρυβο.

Ο αυτοκινητόδρομος θα δημιουργήσει επίσης ένα εμπόδιο μεταξύ του τόπου Hostrup sø και μιας λίμνης που βρίσκεται ακριβώς στα νότια του τόπου, η οποία φιλοξενεί επίσης μεγάλο αριθμό πτηνών.

Ο αναφέρων ισχυρίζεται επίσης ότι ο αυτοκινητόδρομος μπορεί να μεταβάλει τις υδρολογικές συνθήκες στον τόπο Hostrup sø, καθώς τα επίπεδα των υπόγειων υδάτων θα υποβαθμισθούν κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών έργων. Η συνέπεια αυτή δεν διερευνήθηκε περαιτέρω πριν από την έγκριση, παρά το γεγονός ότι η βλάβη θα είναι ανεπανόρθωτη.

Ο αναφέρων επιστά την προσοχή στο γεγονός ότι οι οικοτόποι της περιοχής είναι ευαίσθητοι στο άζωτο με όριο ανοχής περίπου 10-20 kg/ha ετησίως. Η μέση εναπόθεση αζώτου στην περιοχή υπερβαίνει ήδη τα 20 kg/ha ετησίως. Επομένως, τα επίπεδα ανοχής έχουν ήδη ξεπεραστεί για τους ορισθέντες οικοτόπους. Ο αυτοκινητόδρομος θα δημιουργήσει περαιτέρω πιέσεις στους οικοτόπους, οι οποίες θα έχουν αρνητικές συνέπειες στη διατήρηση των προστατευόμενων φυσικών οικοτόπων.

Τέλος, ο αναφέρων υπογραμμίζει ότι υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις για τον αυτοκινητόδρομο, οι οποίες είναι καλύτερες τόσο για το περιβάλλον όσο και για τη διαχείριση της κυκλοφορίας, όπως για παράδειγμα η διαπλάτυνση του υφιστάμενου δρόμου.

Οι παρατηρήσεις της Επιτροπής σχετικά με την αναφορά:

Όπως δηλώνεται στην αναφορά, η Επιτροπή καταχώρησε καταγγελία σχετικά με το εν λόγω σχέδιο το 2006. Η Επιτροπή αξιολόγησε την καταγγελία καθώς και τον μεγάλο όγκο των υποβληθέντων δικαιολογητικών εγγράφων.

Ο αυτοκινητόδρομος μεταξύ Kliplev και Sønderborg προβλέπεται στην τροποποίηση αριθ. 27 του περιφερειακού σχεδίου 2001-2012 που ενέκρινε το Sønderjyllands Amtsråd (Κομητειακό Συμβούλιο του Sønderjylland) στις 5 Σεπτεμβρίου 2005. Η τροποποίηση του περιφερειακού σχεδίου συνοδεύεται από την εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων που διενεργήθηκε για

το σχέδιο.

Η τροποποίηση αριθ. 27 εξετάστηκε από το Naturklagenævnet (Συμβούλιο προσφυγών για τη φύση), το οποίο, με απόφαση της 16ης Μαΐου 2006, ενέκρινε το σχέδιο. Έτσι, το σχέδιο κατέστη οριστικό.

Το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας για τους οικοτόπους ορίζει ότι κάθε σχέδιο το οποίο είναι δυνατόν να επηρεάζει σημαντικά έναν τόπο εκτιμάται δεόντως ως προς τις επιπτώσεις του στον τόπο, λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησής του. Το σχέδιο μπορεί να συμφωνηθεί μόνον αφού βεβαιωθεί ότι δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητα του τόπου. Σύμφωνα με το άρθρο 7 της οδηγίας για τους οικοτόπους, οι υποχρεώσεις που πηγάζουν από το άρθρο 6, παράγραφοι 2, 3 και 4 εφαρμόζονται επίσης για τις ΖΕΠ.

Επομένως, η εκτίμηση σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας για τους οικοτόπους απαιτεί τη χρησιμοποίηση των βέλτιστων επιστημονικών γνώσεων για την εκτίμηση των επιπτώσεων του σχεδίου. Το σχέδιο μπορεί να εγκριθεί μόνον εφόσον οι αρχές επιβεβαιώσουν ότι το σχέδιο δεν θα επηρεάσει αρνητικά τους εν λόγω τόπους. Κατά τον χρόνο έγκρισης του σχεδίου πρέπει να υπάρχει εύλογη επιστημονική βεβαιότητα για την απουσία τέτοιων επιπτώσεων. Κατά συνέπεια, δεν επιτρέπεται η τμηματική εκτίμηση του σχεδίου ή η αναβολή μέρους της εκτίμησης (οι λεγόμενες πρακτικές σαλαμοποίησης).

Βάσει των πληροφοριών που περιέχονται στην αναφορά, φαίνεται να υπάρχουν ελλείψεις στην εκτίμηση των επιπτώσεων: 1) του θορύβου της κυκλοφορίας στα πτηνά για τα οποία χαρακτηρίστηκαν οι προστατευόμενοι τόποι, 2) των πρόσθετων εκπομπών θρεπτικών συστατικών από τον δρόμο και την κυκλοφορία σε μια περιοχή, η οποία λαμβάνει ήδη θρεπτικά συστατικά πάνω από τα κρίσιμα επίπεδα, και 3) της υποβάθμισης των υπόγειων υδάτων κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών.

Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει διαδικασία επί παραβάσει κατά της Δανίας για εσφαλμένη εφαρμογή του άρθρου 6, παράγραφος 3, της οδηγίας για τους οικοτόπους.

Συμπεράσματα:

Η Επιτροπή θα ενημερώσει την Επιτροπή Αναφορών σχετικά με την έκβαση της διαδικασίας επί παραβάσει.

4. Απάντηση της Επιτροπής, που ελήφθη στις 24 Απριλίου 2009.

Όπως αναφέρεται στην προηγούμενη απάντησή της, η Επιτροπή έλαβε καταγγελία επί αυτού του θέματος και, τον Ιούνιο του 2008, εξέδωσε προειδοποιητική επιστολή προς τη Δανία για εσφαλμένη εφαρμογή του άρθρου 6, παράγραφος 3, της οδηγίας για τους οικοτόπους¹. Τα κύρια θέματα που τέθηκαν ήταν η εκτίμηση 1) των επιπτώσεων του θορύβου της κυκλοφορίας στα πτηνά, 2) των επιπτώσεων των πρόσθετων εκπομπών θρεπτικών συστατικών από τον δρόμο και 3) της υποβάθμισης των υπόγειων υδάτων κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών έργων.

¹ 92/43/ΕΟΚ, ΕΕ L 206 της 22.7.1992

Η Δανία απάντησε στην προειδοποιητική επιστολή του Ιουλίου του 2008. Η απάντηση αξιολογεί ενδελεχώς τα είδη πτηνών στην περιοχή και τον αντίστοιχο κίνδυνο να ενοχληθούν ανάλογα με την τοποθεσία των οικοτόπων τους. Διεξήχθησαν νέες εκτιμήσεις των θρεπτικών συστατικών που έδειξαν ότι δεν θα έχουν σημαντικό αντίκτυπο. Τέλος, το έργο τροποποιήθηκε προκειμένου να αποφευχθεί η υποβάθμιση των υπόγειων υδάτων (αντικατάσταση σήραγγας με γέφυρα).

Το έργο αποτέλεσε επίσης αντικείμενο συζήτησης σε μια συνάντηση με τις δανικές αρχές τον Οκτώβριο του 2008 και έχουν υποβάλει συμπληρωματικές πληροφορίες αρκετές φορές έκτοτε.

Ο αναφέρων θέτει, αρχικά, το θέμα ότι η παρούσα χάραξη του αυτοκινητοδρόμου δεν θα έπρεπε να έχει επιλεγεί επειδή υπάρχουν καλύτερες εναλλακτικές λύσεις. Θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η οδηγία για τους οικοτόπους δεν απαγορεύει τις ανθρώπινες δραστηριότητες σε τόπο του Natura 2000. Πράγματι, ο σκοπός του άρθρου 6 είναι να χορηγεί άδεια σε δραστηριότητες υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται ορισμένοι όροι. Ως πρώτο βήμα, υπάρχει ανάγκη να διενεργηθεί κατάλληλη περιβαλλοντική εκτίμηση ενός προγράμματος ή σχεδίου προκειμένου να διαπιστωθεί αν επηρεάζει τον εν λόγω τόπο. Αν συναχθεί ότι δεν θα σημειωθούν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις, τότε δεν υπάρχει περαιτέρω απαίτηση, στο πλαίσιο της οδηγίας, να εξεταστούν εναλλακτικές λύσεις.

Δεύτερον, ο αναφέρων ισχυρίζεται ότι ο αυτοκινητόδρομος συνιστά παραβίαση του άρθρου 12, παράγραφος 1, στοιχείο δ, της οδηγίας για τους οικοτόπους επειδή θα δημιουργηθούν προβλήματα αναπαραγωγής σε αρκετά είδη βατράχων που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα IV της οδηγίας. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το άρθρο 16 επιτρέπει παρεκκλίσεις από την αυστηρή προστασία που προβλέπεται στο άρθρο 12. Αντί να χρησιμοποιηθούν παρεκκλίσεις, το έργο μπορεί επίσης να υλοποιηθεί με τρόπο τέτοιο ώστε να μειωθεί ή ακόμη και να ακυρωθεί κάθε σημαντικός αντίκτυπος στα εν λόγω είδη. Σε τέτοιες καταστάσεις, είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν μέτρα αντιστάθμισης. Οι δανικές αρχές δημοσίευσαν, τον Απρίλιο του 2008, ένα αποκαλούμενο «Σχέδιο φύσης»¹ για τον αυτοκινητόδρομο, το οποίο όριζε λεπτομερώς τα σχεδιαζόμενα μέτρα αντιστάθμισης (περίπου 200 γούρνες, φράχτες, 16 περάσματα βατράχων, βλάστηση που «καθοδηγεί» τους βατράχους να διασχίσουν τον αυτοκινητόδρομο κ.λπ.). Συνεπώς, φαίνεται ότι αποφεύγονται τυχόν σημαντικές επιπτώσεις του αυτοκινητόδρομου, και δεν υπάρχει παραβίαση του άρθρου 12 της οδηγίας σε σχέση με αυτό το σημείο.

Σχετικά με τον αντίκτυπο στα πτηνά, η απάντηση, όπως ήδη αναφέρθηκε, αξιολογεί ενδελεχώς τους κινδύνους εξαιτίας των ενοχλήσεων για τα είδη πτηνών στην περιοχή σε σχέση με την τοποθεσία των οικοτόπων τους. Σύμφωνα με τις διαθέσιμες πληροφορίες, τα βασικά είδη πτηνών φωλιάζουν σε απόσταση μεγαλύτερη του ενός χλμ. από τον αυτοκινητόδρομο και δεν υπάρχει κίνδυνος να ενοχληθούν από τον θόρυβο. Όσον αφορά τη μελέτη για την οποία κάνει λόγο ο αναφέρων, ενδέχεται να μην είναι πολύ συναφής με την παρούσα υπόθεση, καθώς είναι ασαφές αν η μελέτη αφορά αυτοκινητόδρομο με παρόμοια χαρακτηριστικά, όπως η πυκνότητα της κυκλοφορίας, και ορισμένα από τα αναφερόμενα είδη δεν υπάρχουν στον τόπο Hostrup Sø του δικτύου Natura 2000.

¹ <http://www.vejdirektoratet.dk/imageblob/cache/191818.pdf>

Η συνολική αξιολόγηση των πληροφοριών από την Επιτροπή στην παρούσα υπόθεση είναι ότι η εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων συμπληρώθηκε από πληροφορίες που παρασχέθηκαν στην απάντηση επί της προειδοποιητικής επιστολής και κατά τη διάρκεια του φθινοπώρου του 2008. Οι νέες πληροφορίες δεν διαφοροποιούν τα αρχικά ευρήματα στην εκτίμηση των επιπτώσεων (το έργο δεν θα επηρεάσει σημαντικά τον τόπο). Επί αυτής της βάσης, η Επιτροπή συμπέρανε ότι δεν υπάρχουν σαφή στοιχεία ή νομική βάση για να κινηθεί υπόθεση επί παραβάσει.

Βάσει αυτών, η Επιτροπή αποφάσισε, στις 19 Μαρτίου 2009, να περατώσει την έρευνα για αυτήν την υπόθεση.

Συμπέρασμα

Η Επιτροπή περάτωσε την έρευνα της υπόθεσης λόγω έλλειψης σαφών στοιχείων για τυχόν παραβίαση του κοινοτικού περιβαλλοντικού δικαίου.

5. Απάντηση της Επιτροπής , που ελήφθη στις 11 Φεβρουαρίου 2011.

Το εν λόγω σχέδιο κατασκευής αυτοκινητόδρομου απετέλεσε αντικείμενο εκτεταμένης εξετάσεως εκ μέρους της Επιτροπής στο πλαίσιο διαδικασίας επί παραβάσει. Το σχέδιο συζητήθηκε επίσης σε μια συνεδρίαση «πακέτο» με τις αρχές της Δανίας.

Στην απάντησή τους στην προειδοποιητική επιστολή της Επιτροπής, οι αρχές της Δανίας συμπεριέλαβαν μια λεπτομερή αξιολόγηση της επίπτωσης του θορύβου σε όλα τα πτηνά που είναι παρόντα επιτοπίως (σε σχέση με την τοποθεσία των οικοτόπων τους), και που μπορεί ενδεχομένως να επηρεαστούν από το εν λόγω σχέδιο.

Οι αρχές της Δανίας παρείχαν επίσης ειδικούς υπολογισμούς και σχετικούς χάρτες σε ό,τι αφορά τον θόρυβο που προκαλείται από τον νέο αυτοκινητόδρομο σε σχέση με την κατάσταση (όσον αφορά την επίπτωση του θορύβου υπολογισμένη σε μια κατ' εκτίμηση αυξημένη κυκλοφορία στην περιοχή) πριν και μετά την δημιουργία του νέου αυτοκινητόδρομου. Η αξιολόγηση αυτών των χαρτών καταδεικνύει ότι η υπολογισμένη διαφοροποίηση στο επίπεδο θορύβου στις σχετικές περιοχές γύρω από τη λίμνη, θα ανέρχονται περίπου σε 0 dB (-2-+2 dB). Αυτό επιβεβαιώνει το γεγονός ότι το εν λόγω σχέδιο θα έχει, σε ό,τι αφορά την ηχορύπανση, μικρή ή και καθόλου επίπτωση στα πτηνά.

6. Απάντηση της Επιτροπής, που ελήφθη στις 6 Σεπτεμβρίου 2011 (ΑΝΑΘ. ΙΙΙ)

Η Επιτροπή ολοκλήρωσε τη διερεύνηση της υπόθεσης στις 10 Μαρτίου 2009 λόγω της έλλειψης σαφών στοιχείων που να αποδεικνύουν οιαδήποτε παραβίαση του περιβαλλοντικού δικαίου της ΕΕ. Η Επιτροπή δεν έχει λάβει κανένα νέο ουσιαστικό στοιχείο που να επηρεάζει αυτό το συμπέρασμα και, κατά συνέπεια, δεν έχει κάτι να προσθέσει στις προηγούμενες ανακοινώσεις.